

דף יב.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן קנ סעיף ב

ב. נכנס לו קוץ ברגלו בפני ע"ז, או נתפזרו לו מעות לפניה, לא ישוח להוציא הקוץ או ליטול המעות משום שנראה כמשתחוה לה ^ב אלא ישב לרצפה או יפנה אחוריו או צידו לע"ז ואח"כ יטול מעותיו או יוציא הקוץ.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קנ סעיף ג

ג. אליל המקלח מים ^צ לא יניח פיו עליו וישתה, משום שנראה כמנשק לאליל.

הגה: י"א דכל שאינו אסור אלא משום מראית העין כמו כאן, אם יש סכנה בדבר שאם לא ישתה יש חשש שימות, מותר לו לשתות ואין בזה שיהרג ואל יעבור ^ק.

הגה: שרים או כהנים שלהם שיש להם צורת ע"ז בבגדיהם או תלויים בצוואר או נושאים צורת חמה לפניהם, אסור להשתחות להם או להסיר הכובע לפניהם, רק יעשה בדרך שאינו נראה, כמו שיעשה עצמו שנתפזרו לו מעות או שיקום לפניהם קודם שיגיעו, וכן יסיר הכובע וישתחוה קודם בואם.

ויש מקילין בדבר ^ר הואיל וגם העכו"ם אינם מסירים הכובע ^ש או משתחוים לצורת החמה או צורת הע"ז אלא לשר עצמו, וטוב להחמיר.

^פ. ולפי מה שקימ"ל דכל דבר האסור משום מראית העין אפי' בחדרי חדרים אסור, א"כ ה"ה כאן שאין שום אדם רואהו ג"כ אסור, ועיין באו"ח סי' ש"א. סעיף מ"ה ובסי' ש"ה סעיף י"א. ש"ך ס"ק א'. וכ"כ הברכי יוסף.

^צ. כתב הט"ז בס"ק א' דיש להחמיר אפי' הפרצוף אינו עומד בפני האליל.

^ק. מר"ן בפ"ק דע"ז.

^ר. מת"ה סי' קצ"ו. וכתב שם דאף אותם הצלמים שהם לזכרון שמותרים בהנאה כמו שנתבאר בסי' קמ"א סעיף א' ברמ"א, מ"מ לענין השתחוואה אין חילוק ואסור.

^ש. דבהסרת הכובע וקצת שחייה לע"ז איכא איסורא רבה, וק"ו מאיסור שנתפזרו מעותיו דבסעיף ב'. ברכי יוסף.

עין משפט ד.

יו"ד סימן קמז ענין ה

ה. צריך ליזהר שלא לתת מעות לתוך פיו שמא יש עליהן רוק של חולה מוכה שחין^ה. גם לא יתן כף ידו תחת בית שחיו שמא נגעו ידו במצורע או בסם רע.

ה. ו. לא יתן ככר לחם תחת בית השחי^א משום הזיעה. ולא יתן תבשיל^ב או משקה תחת המטה^ג משום שרוח רעה שורה שם עליהם^ד.

ה. ז. לא ינעוץ אדם סכין בתוך אתרוג או פרי אחר^ה שמא יפול אדם על חודו וימות.

הגה: כמ"כ יזהר בכל הדברים המביאים לידי סכנה^ו, כי זה חמור מאיסורא.

ה. ת. שם בירושלמי, וכפי הרמב"ם שם בפ' י"ב. והר"ן כתב משום שיד כל אדם ממשמת בהם ויש מהם חולין ומזוהמין. ש"ך ס"ק ג' מהב"י. ועוד יש לחוש שמא יקפצו לתוך גרונו ויחנק, ומטעם זה יש ליזהר לא לתת מחטין לתוך פיו וגם מסמרים קטנים שמא יקפצו לתוך גרונו ויסתכן. כף החיים אות ל"ח.

א. ואם הכיכר חם גם תחת בגדיו שמפסיקין כי ע"י חום מזיע גם דרך בגדיו, אבל פת צונן אסור רק באין דבר מפסיק בינו לבין בשרו אם לא שהבגד עצמו יש בו זיעה שאסור גם בכיכר צונן. כף החיים אות ט"ל.

ב. משמע דאוכל חי מותר שמחוסר בישול או כבישה שיהיה ראוי לאכילה מ"מ בבית אדם כתב ששמע מהגאון שצויה לחתוך הצנן שהיה תחת המטה ולזרוק אותו כדי שלא ימצא אותו אדם ויאכל אותו ובמקומות שנהגו היתר בדבר חי שומר פתאים ה'. כף החיים אות מ'.

ג. אפי' מכוסין בכלי ברזל רוח רעה שורה עליהן. ש"ך ס"ק ד' מב"י.

ואם הריצפה מרוצפת נראה דאין רוח רעה שורה כמו לגבי מים אחרונים באו"ח סי' קפ"א סעיף ב', דרק ע"ג קרקע ממש אמרו או אדמת עפר לא כן כשיש דבר מפסיק ריצוף או ריצפת עץ. כף החיים אות מ"ב, וצירף זה לסניף.

ולכתחילה אין ליתן אוכלין או משקין תחת המטה אפי' שלא ישן עליה אדם והוא שלפחות עשויה לשינה אבל אם לא עשויה לשינה אין לחשוש וא"צ ליזהר אפי' לכתחילה. כף החיים אות מ"ג.

ד. והברכי יוסף בשו"ב אות יו"ד אוסר אפי' בדיעבד והשיג על השבות יעקב בח"ב סי' ק"ה שכתב שכל זה לכתחילה והזבחי צדק והבן איש חי מחמירין אף הם בזה. מ"מ כתב בכף החיים דאם הריצפה מרוצפת או בדבר חי גם בלא מרוצפת יש להקל בדיעבד. כף החיים אות מ"ד. ועיין בשו"ת יביע אומר ח"א חיו"ד סי' ט"י-י' שג"כ העלה להקל בזה.

ה. והראב"ד פירש משום בזיון הפרי שעושה בהם נרתיק לסכין. ויש שפירשו הטעם משום שהסכין מעלה חלודה ומסכן למי שיאכל הפרי, כף החיים אות מ"ה.

ו. גשר העשוי מגג לגג אפי' רחב הרבה אסור לעבור עליו. מירושלמי בפ' במה מדליקין. וכף החיים אות מ"ו.

הגה: יש לחוש יותר לספק סכנה מספק איסור, ע"כ אסור לילך בכל מקום סכנה כמו תחת קיר נטוי^ז או ללכת יחידי^ח בלילה.

הגה: אסור לשתות מים מהנהרות בלילה, או להניח פיו על קילוח המים אפי' ביום ולשתות^ט כי בדברים אלו יש משום חשש סכנה.

הגה: מנהג פשוט שלא לשתות מים בשעת התקופה^י וכן כתבו הקדמונים ואין לשנות.

הגה: עוד כתבו הקדמונים שיש לברוח מן העיר^כ כשיש דבר רח"ל בעיר. ויש לצאת מן העיר בתחילת הדבר^ל ולא בסופו. כל אלו הדברים הם משום סכנה ושומר נפשו ירחק מהם.

הגה: אסור לסמוך על הנס או לסכך עצמו בכיוצא בזה. ועיין בחושן משפט סי' תכ"ז.

ח"מ סימן תכז סעיף ט

ט. הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות, לא יניח אדם פיו על הסילון המקלח וישתה, ולא ישתה בלילה מבארות

ז. או על גשר רעוע או ליכנס לחורבה. ש"ך ס"ק ה' מרמב"ם. ובעת ההכרח ללכת על גשר יש ללכת ברגליו ולא ע"ג בהמה שבהמה יכולה להפיל האדם לנהר וכמעשים שהיו, כף החיים אות מ"ח.

ח. ה"ה לישון יחידי בלילה שלא תאחוז אותו פלונית. שבת קנ"א ע"ב. ואם יניח נר דולק מהני. כף החיים אות מ"ט.

ט. שמא יבלע עלוקה. הרמב"ם בפ"א מהלכות רוצח הלכה ו'. ומכלל זה לא ישתה מדבר שפיו צר עד שיערה לתוך כלי ויראה מה הוא שותה. כף החיים אות נ'.

ולשתות בתוך שתי ידיו ביום מותר שיכול לראות מה הוא שותה. שם אות נ"א.

י. ואם יש ברזל במשקין או באוכל אין רשות למזיק וכן נוהגין העולם, ובמבושל וכבוש אין לחשוש וכן במלוחים מ"מ טוב להחמיר גם בהם ולהניח ברזל עליו. ש"ך ס"ק ו'.

כ. דלפעמים הגזירה על העיר ואם יברח ינצל. כף החיים אות נ"ד.

ל. עצה טובה קמ"ל, ומי שעבר פעם אחת דבר בעיר ולא ניזוק א"צ לברוח כי מחוסן הוא, והיינו שחלה ונתרפה. כ"כ רש"ל בב"ק פ"ו סי' כ"ו.

בזמן דבר בעיר סגולה גדולה לומר פרשת פיטום הקטורת.

ויזהר אדם מלדבר שקר בזמן המגפה כי הוא מסוכן וסימן לדבר "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני". כף החיים אות ס"ב.

ועוד שם סגולה שאדם יקרא מ"ב המסעות בכל יום ואז מובטח לו שלא ינזק בעת המגפה רח"ל. בזמן המגפה ראוי שאדם יכסה מצחו שמל"ה לא יכיר עוונותיו. שם באות ס"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ומהאגמים שמא יבלע עלוקה ^מ. ועיין ביו"ד סי' קט"ז.

עין משפט ה.

או"ח סימן שא סעיף מה

מה. מח. נרטבו לו בגדיו במים הולך בהם ואינו חושש ^ב שמא יבא לידו
סחיטה, ולא ישטח אותם לייבשם מפני מראית העין ^ב שלא יחשדו
אותו שכבסן בשבת, ואפי' בחדרי חדרים אסור ^ב, ואם שטחן מע"ש אינו
חייב לסלקן ^ב בשבת שלא יאמרו ששטחן בשבת.

עין משפט ו.

יו"ד סימן קנ סעיף ב

עיין לעיל עין משפט א.ב.

דף יב:

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן תכז סעיף ט

עיין לעיל דף יב. עין משפט ד.

עין משפט ג.

או"ח סימן שכח סעיף ו

ו. מכה שעל גב היד וגב הרגל וכן מי שבלע עלוקה ^ב או נשכו כלב
שוטה או אחד מזוחלי עפר הממתים אפי' ספק אם ממית אם לאו

^מ. כתבו התוס' בערוך גורס "ערקה" ופירושה תלעת קטנה המצויה במים וכשהיא נופלת
על הבשר ניתלת בו ומוצצת את הדם וכל זמן שהיא מוצצת היא מתמלאת מן הליחה
שהיא מוצצת ומתנפחת עד שתהיה כמו חבית קטנה וכשכולעה נמצאת כריסו צבה. באר
הגולה.

^נ. דאין אדם סוחט כשהן עליו, לבוש.

^ס. ואם עבר ושטחם, אע"פ שעשה איסור אין מחייבין אותו לסלקם, וגם אם שטוחים
מע"ש אפי' התייבשו מלפני שבת אין מחייבין אותו לסלקם משום החשד, כה"ח אות
ר"ס.

^ע. ודוקא באיסור תורה אומרים אפי' בחדרי חדרים אסור, אבל באיסור מדרבנן בחדרי
חדרים היכא שאין איסור מראית העין לא גזרו, ט"ז ס"ק כ"ח, מ"א ס"ק נ"ו, ברכי
יוסף אות ט"ו. מ"מ לפני בני ביתו אסור גם באיסור דרבנן, כה"ח אות רס"א ממשב"ז.

^פ. דעיקר החשד בשעת השטיחה.

^צ. תולעת קטנה הנמצאת במים וכשנופלת על הבשר נתלית בו ומוצצת הדם.

הרי הם כמכה של הלל.

עין משפט ד.

יו"ד סימן קמז פנייה ה

עין לעיל דף יב. עין משפט ד.

עין משפט ה.

יו"ד סימן קמט פנייה ג

ג. מותר ללכת ליריד ע"ז ק לקחת מהם בהמה עבדים ושפחות ובתים וקרמים וכותב ומעלה בערכאות שלהם, ובלבד שיקח מאדם ר שאינו נותן מכס לע"ז.

ג. ד. עבר ולקח ש בהמה מיריד של עובדי כוכבים מתגר שנותן מכס לע"ז מעקר פרסותיה ת מהארכובה ולמטה, ואם כסות וכלים לקח ממנו ירקבו, ואם כלי מתכות או מעות יוליכם ליד המלח א, לקח ממנו עבד לא מעלין ב ולא מורדין.

ק. מברייתא ע"ז דף י"ג.

ר. היינו מבעל הבית, והוא מגמ' באוקימתא אליבא דר"י.

ש. ברייתא דר' נתן שם.

ת. ויכול להיות שמותרת בהנאה ואע"ג דבשאר דברים אסורים בהנאה מ"מ בבהמה די בקנס זה ולא צריך לעקר יותר, ואם רוצה יכול לעקר יותר ולא כפי' רש"י שאסור לגרום טריפות לבהמה. ט"ז ס"ק ג'.

א. ואם ויתרו על המכס ליחיד דאסור ג"כ משום נהנה נראה מדברי הב"ח דדי אם יוליך ההנאה לים המלח ולא הדבר עצמו. ש"ך ס"ק ט'.

ב. מגמ' שם.